

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319201483
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4319201483.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej a JUDr. Denisy Šaligovej, v spore žalobcu: Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Bratislava, Bajkalská 19B, IČO: 36 062 235, zastúpená Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, proti žalovanému: V. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom I., M. XXXX/XX, prechodne bytom I. Y.-N. Y. XXX, o zaplatenie 2.983,20 eura, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 4. novembra 2019 č. k. 14C/9/2019-126 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na súde prvej inštancie dňa 11. 04. 2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 2.983,20 eura istiny v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 423/1991 Zb., ktorou sa ustanovuje rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (I.) a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal (II.). Svoje rozhodnutie podriadil pod zákonné ustanovenia § 826 OZ, ako aj § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 423/1991 Zb., § 28 ods. 3 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj vykonaným dokazovaním.

1.2. Z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 2.983,20 eura a trov konania, pričom dôvodil tým, že žalovaný ako vodič motorového vozidla zn. VAZ 2103 ev. č. X. XX-XX zapríčinil dňa XX. XX. XXXX v I. na ceste č. XX dopravnú nehodu, a to tak, že po požití alkoholických nápojov nevenoval dostatočnú pozornosť vedeniu motorového vozidla, v dôsledku čoho nedal prednosť v jazde protiidúcemu motorovému vozidlu zn. Jawa ev. č. LV XX-XX, v dôsledku čoho došlo k zrážke oboch vozidiel, následkom čoho spolujazdec na motocykli V. H. zomrel. V. P., ktorý viedol motocykel, utrpel zranenia. Za uvedené konanie bol žalovaný odsúdený trestným rozkazom OS Levice pod sp. zn. 1T/16/99 zo dňa 18. 11. 1999, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 04. 12. 1999. V rámci dolikvidácie poisťnej udalosti č. 0292811124 zo zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ev. č. X. XX-XX vyplatil žalobca poistné plnenie vo výške 863,40 eura dňa 14. 04. 2016 ako refundáciu náhrady škody Sociálnej poisťovni, ktorá jej vznikla vyplatením dávok dôchodkového poistenia (V. P. vo výške 1.726,80 eura za obdobie od 01. 01. 2015 do 31. 12. 2015. Od výšky uplatnenej škody bola odpočítaná 50%-ná spoluvina na strane poškodeného V. P.). Dňa 14.

04. 2016 sumu 623,40 eura - refundácia náhrady škody Sociálnej poisťovni, ktorá jej vznikla vyplatením dávok dôchodkového poistenia (formou sirotského dôchodku) p. D. O. vo výške 1.246,80 eura za obdobie od 01. 01. 2015 do 31. 12. 2015. Dňa 16. 03. 2017 sumu 869,40 eura - refundácia náhrady škody Sociálnej poisťovni, ktorá jej vznikla vyplatením dávok dôchodkového poistenia (V. P. vo výške 1.738,80 eura za obdobie od 01. 01. 2016 do 31. 12. 2016 pri odpočítaní spoluúčasti 50%). Dňa 16. 03. 2017 sumu 627 eur - refundácia náhrady škody Sociálnej poisťovni, ktorá jej vznikla vyplatením dávok dôchodkového poistenia (formou sirotského dôchodku) p. D. O. vo výške 1.254 eur za obdobie od 01. 01. 2016 do 31. 12. 2016. Zo zákonného poistenia motorového vozidla ev. č. X. XX-XX tak bolo vyplatené poistné plnenie vo výške 2.983,20 eura a v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 423/1991 Zb. si žalobca uplatňuje voči žalovanému postih vo výške 100%.

1.3. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí citoval nález ÚS SR z 31. 01. 2019 pod sp. zn. IV. ÚS 377/2018, v zmysle ktorého regresná náhrada má plniť výchovný, a nie likvidačný účel a má zohľadniť okolnosti, za ktorých došlo ku vzniku škody. Primeranosť náhrady možno ustáliť skúmaním výšky sumy vyplatenej z titulu poistenia, zohľadnením okolností, za ktorých škoda vznikla a tiež skúmaním osobných zárobkových a majetkových pomerov toho, kto škodu spôsobil. Až posúdením týchto troch komponentov možno dospieť k záveru o tom, či regresná náhrada je primeraná. Aplikácia dvoch komponentov - výšky plnenia a miery je percentuálneho zníženia a okolností, za ktorých došlo ku škode, nie je dostatočným podkladom pre záver o primeranosti regresnej náhrady. Je nevyhnutné aplikovať súčasne tretí komponent, t. j. konkrétne pomery toho, kto škodu spôsobil, lebo len tak možno dosiahnuť účel regresnej náhrady. Skúmanie pomerov toho, kto škodu spôsobil, umožní primerane určiť výšku regresnej náhrady tak, aby plnila výchovný (odstrašujúci) účinok a vyhnúť sa tomu, aby výška regresnej náhrady nebola príliš nízka - keď nenaplní svoj účel a na druhej strane, aby nebola (ekonomicky) likvidačná.

1.4. Na základe vykonaného dokazovania, ako aj prihliadnuc na uvedený nález ÚS SR (IV. ÚS 377/2018 zo dňa 31. 01. 2019), súd dospel k záveru, že žalovaná suma nespĺňa zákonom stanovenú definíciu primeranosti regresnej náhrady. Prihliadol i na to, že ide o sumu, ktorá sa v budúcnosti bude zvyšovať, pričom k 30. 09. 2019 táto suma spolu aj so žalovanou sumou predstavovala sumu predstavovala sumu 28.754 eur, z ktorej bola žalovaným dobrovoľne uznaná, resp. súdnymi rozhodnutiami právoplatne priznaná suma 22.864,46 eura a z tejto sumy už žalovaný uhradil 12.245,72 eura, pričom mu ostáva uhradiť sumu 10.618,74 eura, ktorú žalovaný dobrovoľne spláca v splátkach po 50 eur mesačne a to v zmysle vyhlásenia o uznaní dlhu vo výške 1.536 eur. Voči žalovanému je priznaná i ďalšia suma, a to právoplatným platobným rozkazom OS Levice zo dňa 14. 04. 2015 č. k. 15Ro 334/2014-84 znejúca na sumu 9.485,44 eura s príslušenstvom, ktorú však žalovaný dobrovoľne nezačal hradiť, pretože vykonáva úhrady sumy 1.536 eur vo výške 50 eur, a preto uvedená suma predstavuje ďalší exekučný titul. S poukazom aj na majetkové pomery žalovaného a s prihliadnutím na sumu 2.983,20 eura, ktorá je predmetom tohto sporu, predstavuje už teraz neprimeraný zásah do majetkových pomerov žalovaného, čo popiera výchovný účinok, ale má na žalovaného likvidačný účinok. Súd prihliadol aj na to, že z celkovej vymáhanej sumy 28.754,40 eura bola odpustená len suma 1.988,74 eura. Súd na základe vykonaného dokazovania, čo nebolo ani sporné, zistil, že žalovaný po požití alkoholu, ktoré sa u neho prejavilo ako 1,65 promile v krvi, spôsobil dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej spolujazdec na motocykli V. H. utrpel zranenia nezlučiteľné so životom. Bol odsúdený trestným rozkazom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 04. 12. 1999. Rovnako neboli sporné zistené majetkové pomery žalovaného, keď bolo preukázané, že v čase od 22. 10. 2018 do 27. 01. 2019 bol evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie a od 28. 01. 2019 je zamestnaný na dobu určitú do 31. 12. 2019, pričom jeho mzda sa priemerne pohybovala v sume 487,10 eura mesačne. Ďalej mal ďalšie cestovné náklady do práce vo výške 26,40 eura mesačne, mobil 8 eur mesačne, životná poisťka 18 eur mesačne, úhrada poisťovni za nehodovú udalosť 50 eur. Býva v rodinnom dome, ktorého vlastníkom je družkina matka, kde prispieva na plyn 62,50 eura, na elektriku 28,50 eura, na vodné a stočné 3,50, Digi 17,23 eura, poisťka na dom 31,84 eura a s liekmi má výdavky 7 eur mesačne. Nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti a nevlastní ani motorové vozidlo. Nie je vlastníkom žiadneho účtu v banke, s čím žalobca súhlasil. Práve na takúto situáciu je použiteľný citovaný nález ÚS SR, kde ústavný súd nad rámec dodal, že v závislosti od konkrétnych okolností by bolo ústavne akceptovateľné aplikovať aj podporné komponenty, príp. modifikované postupy pri určení primeranej regresnej náhrady, napr. aj zohľadnenie priemernej prípadnej minimálnej mzdy v hospodárstve v prípade nemožnosti riadneho zistenia pomerov, kontumačné určenie výšky regresnej náhrady. Súd pri posudzovaní nároku žalobcu prihliadol aj na to, že ide o sumu, ktorá nie je konečná a každoročne bude narastať o výšku invalidného dôchodku p. V. P., pričom v roku 2017 išlo o sumu 893,40 eura a o výšku sirotského dôchodku p. H. H., pričom v roku 2017 išlo o sumu 642,60 eura, preto súd mal

za to, že primeraná výška regresnej náhrady v takomto prípade by bola v takej výške, aby ju žalovaný dokázal počas jedného kalendárneho roka uhradiť bez ohrozenia svojej výživy, a taktiež neprímeranosť zásahu do jeho majetkových pomerov, pretože ako to vyplynulo z nálezu ústavného súdu, regresná náhrada má mať výchovný vplyv, a nie likvidačný. Zohľadňujúc všetko uvedené, súd dospel k záveru, že regresná náhrada v žalovanom rozsahu nie je primeraná. Vzhľadom na to, že k 30. 09. 2019 bola uznaná ešte neuhradená suma vo výške 10.618,74 eura, z ktorej suma 9.485,44 eura nebola uhradená ešte vôbec a zo sumy 1.536 eur žalovaný uhradil sumu 1.133,30 eura, ktorú bude žalovaný splácať po 50 eur ešte 23 mesiacov a následne mu vznikne povinnosť vykonávať splátky aj na úhradu sumy 9.485,44 eura, ktorú ak by hradil po 50 eur mesačne, uvedená suma bude uhradená za 190 mesiacov, čo súd považoval za dostatočne vysokú regresnú náhradu, aby plnila výchovný účinok pre žalovaného. Preto v čase rozhodovania súdu ďalšie navýšenie uznanej regresnej náhrady súd vyhodnotil za neprímerané a pre žalovaného likvidačné. Súd prihliadol aj na tú skutočnosť, že žalovaný dobrovoľne uhradza 50 eur mesačne v zmysle regresnej náhrady, a teda v tomto ohľade bol splnený výchovný vplyv. Z vyššie uvedených dôvodov preto súd žalobu zamietol.

1.5. O náhrade trov konaní súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný, náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy konania nevznikli.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny a zaviazania žalovaného zaplatiť mu sumu 2.983,20 eura, ako aj trovy konania. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Namietal, že súd prvej inštancie aplikoval pri rozhodovaní prejednávanej veci nesprávnu právnu normu. Svoj nárok si uplatnil v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ Vyhlášky Ministerstva financií SR č. 423/1991 Zb. z dôvodu, že žalovaný spôsobil škodu pri použití alkoholického nápoja, pričom mu boli zistené v obsahu krvi obsah nad 0,30 promile, pričom táto skutočnosť nebola sporná. Uvedené zákonné ustanovenie priznáva poisťovní právo na náhradu súm, ktoré vyplatila z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla proti poistenému, ktorý spôsobil škodu po požití alkoholického nápoja, pričom mu bol zistený v krvi obsah alkoholu vo výške nad 0,30 promile. Jediným zákonným limitom bol § 11 ods. 5, v zmysle ktorého výška náhrady, na ktorú poisťovní vznikne právo podľa odseku 1 až 4 nemôže presiahnuť úhrn súm, ktoré poisťovňa vyplatila z dôvodu poistnej udalosti. Žiaden iný limit pre uplatňovanie náhrady súm vyplatených za poisteného zo zákonného poistenia vyhláška neupravovala. Pokiaľ súd poukazoval na ust. § 826 OZ, uvádza, že toto ustanovenie je pre daný prípad absolútne neaplikovateľný, keďže v danom prípade má prednosť špeciálna právna úprava obsiahnutá vo vyhláške (ide o vzťah *lex specialis* a *lex generalis*). Keďže vyhláška obsahuje právnu úpravu ukladajúcu poisťovateľovi oprávnenie uplatniť voči poistenému náhradu vyplatených súm, nie je možné postupovať v zmysle všeobecnej úpravy. Záver súdu, že žalovaná suma nespĺňa zákonom stanovenú definíciu primeranosti regresnej náhrady, tak nemá oporu v zákone, nakoľko žiadna takáto definícia zo zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nevyplýva. Je neprípustné, aby boli povinnosti ukladané nie na základe právnej normy, ale na základe nálezu ústavného súdu. Poukázal tiež na § 25 vyhlášky, v zmysle ktorého len poisťovňa môže v odôvodnených prípadoch upustiť od uplatnenia práva uvedeného v odseku 11. Nie je jeho povinnosťou v konaní preukazovať primeranosť žalovanej sumy vo vzťahu k majetkovým pomerom dlžníka. Súd mu odňal oprávnenie, ktoré mu právna úprava účinná v čase dopravnej nehody priznávala.

2.1. Súd svojím rozhodnutím moderoval postihové právo poisťovne na nulu, hoci právo moderovať má v zmysle § 25 vyhlášky len poisťovňa. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu činnosť NS SR sp. zn. 1M Cdo 3/2004 zo dňa 23. 11. 2004, v ktorom najvyšší súd vyslovil právny názor, že prípadné zníženie postihu je výlučným oprávnením poisťovne, a nie súdu. S uvedenou právnu argumentáciou sa stotožnil aj NS SR sp. zn. 3 Cdo 257/2009, v ktorom nepovažoval aplikáciu ust. § 3 ods. 1 OZ vo vzťahu k možnosti zníženia postihu za dôvodnú a právne prípustnú. Takýto názor vyslovil aj NS SR v rozsudku 4 Obdo 38/2013. Porušenie povinnosti na strane žalovaného je prvotnou príčinou práva žalobcu na postih a žalovaný sa mohol takémuto postihu jednoducho vyhnúť tým, že by nevedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu. Vyhláška aj aktuálne znenie zákona č. 381/2001 Z. z. nie náhodou zaraďuje tento druh postihu hneď na prvé miesto, nakoľko sa jedná o najzávažnejší prípad nežiaduceho správania sa povinného subjektu. Súd svojím rozhodnutím priznal osobe, ktorá vážnym spôsobom porušila právne predpisy a konala tak v rozpore s dobrými mravmi, vyššiu mieru ochrany ako poisťovateľovi. Uplatňovaním takéhoto prístupu by došlo k popretiu výchovného účelu postihu.

3. K podanému odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý s ním nesúhlasil. Uviedol, že v predmetnej poisťovnej udalosti každý mesiac pravidelne uhrádza spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s. finančnú čiastku vo výške 50 eur. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje za spravodlivý. Sú v ňom uvedené všetky doterajšie výdavky, ktoré sa budú každý rok zvyšovať. Pýta sa, či poisťovní ide o jeho finančnú likvidáciu. Mrzí ho, čo sa stalo, a keby vedel vrátiť čas, tak to urobí, keby bol finančne na tom tak, že by vedel uhradiť takú sumu ako žiada poisťovňa, tak ju na začiatku hneď uhradí. Suma, ktorú poisťovňa žiada, sa však z roka na rok zvyšuje a on to už nevládze splácať. Je si vedomý toho, čo spôsobil svojou nepozornosťou, ktorá ho bude prenasledovať celý život.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávneným subjektom - stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP) a po skonštatovaní, že odvolanie má požadované náležitosti preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť.

5. Odvolací súd v celom rozsahu preberá zistený skutkový stav súdom prvej inštancie, ktorý dostatočne mal preukázané skutočnosti právne rozhodné pre právne posúdenie nároku žalobcu a v celom rozsahu sa stotožňuje i s právnym záverom súdu prvej inštancie v danej veci. V zmysle § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov v rozhodnutí súdu prvej inštancie, ktoré sú presvedčivé, správne, výstižné a vyčerpávajúce, preto odvolací súd nemal dôvod odchyliť sa od zistených skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, pričom v podrobnostiach poukazuje na závery súdu prvej inštancie, ktoré dopĺňa o nasledovné skutočnosti.

6. Úlohou odvolacieho súdu preto bolo posúdiť, či pri viazanosti rozsahu a dôvodmi podaného odvolania žalobcu súd prvej inštancie správne skutkovo a právne posúdil regresný nárok žalobcu, ktorý predstavuje náhradu poisťného plnenia vyplateného poškodeným prostredníctvom Sociálnej poisťovni na výplatách dávok z titulu dôchodkového poistenia, a to buď formou sirotského dôchodku, alebo invalidného dôchodku, keď ku škode došlo konaním žalovaného pri dopravnej nehode po požití alkoholu nad 0,30 promille v krvi, pričom žalobca sa domáhal vyplateného plnenia z titulu dolikvidácie poisťnej udalosti č. 0292811124 zo zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ev. č. X. XX-XX v celkovej výške 2.983,20 eura a to za obdobie od 01. 01. 2015 až do 31. 12. 2016.

7. Žalobca namietal v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP tú skutočnosť, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z neprávneho právneho posúdenia veci, najmä keď súd na daný prípad aplikoval ust. § 826 OZ, pričom uvedené ustanovenie je na danú vec neaplikovateľné, keďže v danom prípade zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má prednosť špeciálna právna úprava obsiahnutá vo vyhláske, keď ide o vzťah lex specialis a lex generalis.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybou aplikácie práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý právny) predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Ani so zreteľom na zmeny, ktoré priniesla právna úprava účinná od 1. júla 2016, nie je žiaden dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jemu patriace procesné oprávnenia (III. ÚS 357/2018 z 11. 09. 2018).

8. Z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a z jeho odôvodnenia (body 24., 25., 26) vyplýva, že súd prvej inštancie síce vo svojom rozhodnutí cituje ust. § 826 OZ, ale zároveň cituje vo svojom rozhodnutí aj ust. § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 423/1991 Zb., ktorá bola účinná do 1. januára 2002, keďže k dopravnej nehode došlo dňa 19. 07. 1998. Z ust. § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky vyplýva, že poisťovňa

má nárok na náhradu súm, ktoré vyplatila z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla poistenému, ktorý spôsobil škodu úmyselne alebo po požití alkoholického nápoja, ak bol zistený v krvi obsah alkoholu vo výške nad 0,30 promile, alebo návykovej látky, alebo lieku označeného zákazom viesť motorové vozidlo. Výkladom predmetného ustanovenia možno dospieť k záveru, že poisťovňa nemá právo na náhradu vyplatených súm v každom prípade, keď je poistený účastný na vzniku škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Právo poisťovne domáhať sa od poisteného náhrady sumy vyplatenej poškodeným nie je odvodené od práva poisteného, ktoré by na poisťovňu prešlo v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, ale ide o osobitný, priamy nárok poisťovne proti poistenému na základe poistného vzťahu upraveného v § 11 ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 423/1991 Zb., v ktorom sú aj presne vymedzené podmienky, za ktorých tak možno postupovať. Citované ustanovenie je lex specialis upravujúci vzťah medzi poisteným a poisťovňou v oblasti zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla popri všeobecnej úprave zmluvného poistenia uvedenej v ust. § 788 a nasl. OZ. Z uvedeného vyplýva, že pre to, aby si poisťovňa mohla v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 423/1991 Zb. uplatniť s úspechom svoje právo na náhradu súm, ktoré vyplatila z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, musí poistený spôsobiť škodu úmyselne alebo po požití alkoholického nápoja, ak bol zistený v krvi obsah alkoholu vo výške nad 0,30 promile alebo inej návykovej látky, alebo lieku označeného zákazom viesť motorové vozidlo.

9. V preskúmvanej veci bolo nesporné, že trestným rozkazom OS Levice zo dňa 18. 11. 1999 boli žalovaný a tiež V. P. uznaní za vinných na tom skutkovom základe, že dňa XX. XX. XXXX o 18:15 hod. v I., okres X. na ceste č. XX obvinený žalovaný po požití presne nezisteného množstva alkoholických nápojov, ktoré sa u neho prejavili ako 1,65 promile alkoholu v krvi, viedol motorové osobné auto zn. VAZ 2103 ŠPZ: X. XX-XX tak neopatrne, že pri odbočovaní doľava nedal prednosť jazde protiidúcemu motocyklu zn. Jawa 175, ŠPZ: LV XX-XX vedeného obvineným V. P. po použití presne nezisteného množstva alkoholických nápojov, ktoré sa u neho prejavili ako 1,15 promile alkoholu v krvi, rýchlosťou 71 km/hod., v dôsledku čoho došlo k zrážke oboch vozidiel, pri ktorom spolujazdec na motocykli V. H. zraneniam utrpelým pri tejto dopravnej nehode podľahol. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 04. 12. 1999.

Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že žalobca nahrádzal Sociálnej poisťovni škodu, ktorá vznikla výplacnou dôchodkových dávok p. D. O. z dôchodkového poistenia formou sirotského dôchodku a z titulu vyplatených dôchodkových dávok p. V. P.. Viacerými súdnymi rozhodnutiami boli nároky žalobcovi priznané, pričom k 30. 09. 2019 táto suma predstavovala 28.754 eur, z ktorej sumy bola žalovaným dobrovoľne uznaná, resp. súdnymi rozhodnutiami priznaná suma 22.864,64 eura a z tejto sumy žalovaný uhradil 12.245,72 eura, pričom mu zostala uhradiť suma 10.618,74 eura, ktorú žalovaný dobrovoľne splácal po 50 eur mesačne, pričom v tejto sume je započítaná aj priznaná suma právoplatným platobným rozkazom OS Levice zo dňa 14. 04. 2015 č. k. 15Ro/334/2014-84 na sumu 9.485,44 eura. Uvedenú sumu však žalovaný dobrovoľne nezačal plniť, nakoľko vykonáva úhrady v zmysle vyhlásenia o uznaní dlhu vo výške 1.536 eur, ktorú sumu spláca po 50 eur mesačne.

10. Súd prvej inštancie pri posudzovaní nároku žalobcu vychádzal teda z ust. § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 423/1991 Zb., ako aj z ust. § 28 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj z nálezov ÚS SR z 31. 01. 2019 pod sp. zn. IV. ÚS 377/2018.

Uvedeným nálezom (IV. ÚS 377/2018 zo dňa 31. 01. 2019) bol zrušený rozsudok NS SR pod sp. zn. 1 Cdo 201/2014 z 28. 06. 2016 a vec bola vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, pričom z dôvodov tohto rozhodnutia vyplýva, že za ústavne akceptovateľnú možno považovať úvahu najvyššieho súdu, že regresná náhrada má plniť výchovný účel, a nie likvidačný a má zohľadniť okolnosti, za ktorých došlo ku vzniku škody. Vzhľadom na primeranosť náhrady, možno podľa názoru ústavného súdu ustáliť skúmaním výšky sumy vyplatenej z titulu poistenia (pri zohľadnení, či ide o sumu konečnú, alebo o sumu, ktorá sa v budúcnosti bude zvyšovať) zohľadnením okolností, za ktorých škoda vznikla a tiež skúmaním pomerov toho, kto škodu spôsobil. Podľa názoru ústavného súdu, až posúdením týchto troch komponentov je možné dospieť k záveru o tom, či regresná náhrada je primeraná.

V zmysle uvedeného nálezov ústavného súdu je preto nesporné, že súdy pri posudzovaní regresných nárokov majú posudzovať nielen výšku plnenia a mieru jej percentuálneho zníženia, ale aj okolností, za ktorých došlo ku škode a zároveň aj konkrétne pomery toho, kto škodu spôsobil, pretože len tak je

možné dosiahnuť účel regresnej náhrady. Ústavný súd zdôraznil, že skúmanie pomerov toho, kto škodu spôsobil, umožní určiť výšku regresnej náhrady tak, aby plnila výchovný účinok a vyhnúť sa tomu, aby výška regresnej náhrady nebola príliš nízka, keď nenaplní svoj účel, a na druhej strane, aby nebola ekonomicky likvidačná.

11. Súd prvej inštancie sa v zmysle uvedeného nálezu ústavného súdu vypořiadal so všetkými náležitosťami uplatneného nároku, nielen výškou plnenia a okolnosťami, za ktorých došlo k spôsobenej škode, ale skúmal aj pomery toho, kto škodu spôsobil a v neposlednom rade zohľadnil aj tú skutočnosť, že plnenie na regresnú náhradu v danom prípade bude vznikáť aj do budúcnosti. Zohľadnil majetkové pomery žalovaného, ktoré žalobca v konaní nerozporoval. Ďalej zohľadnil tú skutočnosť, že žalovaný dobrovoľne plní na regresnú náhradu 50 eur mesačne a ďalšie navyšovanie už uznanej regresnej náhrady súd vyhodnotil za neprimerané a pre žalovaného likvidačné. Odvolací súd aj v súlade so zásadou spravodlivosti, ale aj naplnením výchovného účelu, sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný tým, že sám v rámci svojich finančných možností plní na regresnej náhrade 50 eur mesačne, a túto povinnosť si dobrovoľne plní, sa naplnil aj výchovný vplyv regresnej náhrady. Pokiaľ súd prvej inštancie zohľadnil doposiaľ neuhradenú sumu z titulu regresnej náhrady vo výške 9.485,44 eura, ako aj ďalšej náhrady, keď zo sumy 1.536 eur mu zostalo uhradiť ešte 133,30 eura, a pokiaľ by tieto náhrady žalovaný splácal v 50-tich mesačných splátkach, celkovo regresnú náhradu bude uhrádzať ešte 190 mesiacov, čo je viac ako 15 rokov. Prihliadnuc na všetky okolnosti daného prípadu, ale vzhľadom aj na tú skutočnosť, že regresná náhrada bude vznikáť do budúcnosti, táto sa zrejme bude navyšovať, by ďalšie zaviazanie regresnej náhrady žalovaného bolo pre neho likvidačné.

12. Odvolací súd sa oboznámil s rozhodnutiami NS SR pod sp. zn. 1M Cdo 3/2004 zo dňa 23. 11. 2004, ako aj s rozhodnutím 3 Cdo 257/2009 a rozhodnutím NS SR 4Obdo 38/2013, na ktoré poukazoval žalobca vo svojom odvolaní.

K uvedenému odvolací súd uvádza, že Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí 1 Cdo 204/2014 zo dňa 28. 06. 2016 nespochybnil svoju doterajšiu judikatúru, ohľadne priznávania regresných náhrad poisťovní, zároveň uznal, že ide o osobitný, priamy nárok poisťovne voči poistenému na základe povinného vzťahu upraveného v § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 423/1991 Zb., avšak zároveň sa zaoberal aj otázkou, či uplatňovaná výška regresnej náhrady je primeraná. Stotožnil sa aj s názorom odvolacieho súdu, ktorý pri svojom rozhodovaní zohľadňoval zásadu proporcionality a primeranosti, na ktorú v konečnom dôsledku reflektuje aj všeobecný predpis občianskeho práva. Zdôraznil, že uplatnenie postihového práva má plniť výchovný, a nie existenčne ohrozujúci účel. Napriek tomu, že uvedené rozhodnutie (1 Cdo 204/2014 z 28. 06. 2016) bolo zrušené nálezom ÚS SR IV. ÚS 377/2018, avšak v podstate iba z dôvodov, že krajský súd, rovnako ako aj odvolací súd, neuviedli konkrétne zistenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, ani konkrétne úvahy o primeranosti regresnej náhrady, vzhľadom na tieto pomery. Ústavný súd však za akceptovateľnú považoval úvahu NS SR, že regresná náhrada má plniť výchovný, a nie likvidačný účel, a má zohľadňovať okolnosti, za ktorých došlo k vzniku škody. Vzhľadom na uvedenú primeranosť náhrady, možno podľa názoru ústavného súdu, ustáliť skúmaním výšky vyplatej sumy z titulu poistenia pri zohľadnení, či ide o sumu konečnú, ale sumu, ktorá sa bude aj v budúcnosti zvyšovať, zohľadnením okolností, za ktorých škoda vznikla a tiež skúmaním pomerov toho, kto škodu spôsobil. Posúdením všetkých týchto troch komponentov možno dospieť k záveru o tom, či regresná náhrada je primeraná. Rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil z dôvodu, že nebol dostatočne aplikovaný tretí komponent (a to skúmanie pomerov toho, kto škodu spôsobil). Následne v zmysle nálezu ústavného súdu Najvyšší súd SR opätovne vo veci rozhodol uznesením zo dňa 16. 07. 2019 č. k. 1 Cdo 73/2019, ktorým vrátil vec Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie za účelom doplnenia dokazovania vysloveného v náleze Ústavného súdu SR, a to v posúdení primeranosti náhrady pri zohľadnení osobných, majetkových a zárobkových pomerov, aby bol naplnený výchovný účinok a aby takýto nárok nebol pre žalovaného likvidačný.

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd nepovažoval odvolanie žalobcu za dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie spolu aj s výrokom o nároku na náhradu trov konania podľa § 387 odsek 1, 2 CSP potvrdil.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 odsek 1 a § 255 odsek 1 CSP tak, že žalovanému, úspešnému v odvolacom konaní, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).